

Η άσκηση της γονικής μέριμνας υπό το πρίσμα του Ν. 4800/2021

Ο όρος της «γονικής μέριμνας» υιοθετήθηκε για πρώτη φορά από το ν. 1329/1983, έναν νόμο που μετέβαλε σημαντικά τον εν πολλοίς αναχρονιστικό, έως τότε, χαρακτήρα του ελληνικού Οικογενειακού Δικαίου, καθώς εισήγαγε, μεταξύ άλλων, την ισονομία των φύλων μέσα στην οικογένεια. Ειδικότερα, αντικατέστησε τον όρο της «πατρικής εξουσίας», έτσι ώστε να αναγνωριστεί και νομικά ο σημαντικός ρόλος της μητέρας στην ανατροφή του ανήλικου τέκνου. Έκτοτε, η γονική μέριμνα αποτελεί ταυτόχρονα καθήκον και δικαίωμα και των δύο γονέων (λειτουργικό δικαίωμα). Περιλαμβάνει την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου, τη διοίκηση της περιουσίας του και την εκπροσώπησή του σε κάθε υπόθεση, δικαιοπραξία ή δίκη, που αφορούν το πρόσωπο ή την περιουσία του (άρθρο 1510 ΑΚ).

Μετά από σχεδόν σαράντα χρόνια, με την ψήφιση του Ν. 4800/2021, αναμορφώθηκαν οι διατάξεις που σχετίζονται με την άσκηση της γονικής μέριμνας. Ειδικότερα:

- Εισάγονται κριτήρια εξειδίκευσης της αόριστης νομικής έννοιας **«βέλτιστο συμφέρον του τέκνου»**. Τούτο εξυπηρετείται ιδίως από την ουσιαστική συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή και φροντίδα του, καθώς επίσης και από την αποτροπή διάρρηξης των σχέσεων του με καθένα από αυτούς. Το Δικαστήριο, όταν αποφασίζει σχετικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή την άσκησή της, συνεκτιμά παραμέτρους όπως την ικανότητα και πρόθεση καθενός εκ των γονέων να σεβαστεί τα δικαιώματα του άλλου, τη συμπεριφορά κάθε γονέα κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα και τη συμμόρφωσή του με τις νόμιμες υποχρεώσεις του, δικαστικές αποφάσεις, εισαγγελικές διατάξεις και προηγούμενες συμφωνίες που είχε συνάψει με τον άλλο γονέα και αφορούν το τέκνο.
- Οι γονείς υποχρεούνται να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων που αφορούν στην ανατροφή του τέκνου τους.

➤ Στις περιπτώσεις διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή λύσης ή ακύρωσης του συμφώνου συμβίωσης ή διακοπής της συμβίωσης των συζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβίωσης και εφόσον ζουν και οι δύο γονείς, εξακολουθούν να ασκούν από κοινού και εξίσου τη γονική μέριμνα.

➤ Εντούτοις, οι γονείς δύνανται να συμφωνήσουν διαφορετικά με έγγραφο βέβαιης χρονολογίας που θα έχει τουλάχιστον διετή ισχύ. Αν δεν είναι δυνατή η από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας, εξαιτίας διαφωνίας των γονέων και ιδίως αν ο ένας γονέας αδιαφορεί ή δεν συμπράττει σ' αυτή ή δεν τηρεί την τυχόν υπάρχουσα συμφωνία για την άσκηση ή τον τρόπο άσκησης της γονικής μέριμνας ή αν η συμφωνία αυτή είναι αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου ή αν η γονική μέριμνα ασκείται αντίθετα προς το συμφέρον του τέκνου, καθένας από τους γονείς προσφεύγει σε **διαμεσολάβηση**. Αν διαφωνούν, αποφασίζει το δικαστήριο.

➤ Κάθε γονέας υποχρεούται να διαφυλάσσει και να ενισχύει τη σχέση του τέκνου με τον άλλο γονέα, τους αδελφούς του, καθώς και με την οικογένεια του άλλου γονέα, ιδίως όταν οι γονείς δεν ζουν μαζί ή ο άλλος γονέας έχει αποβιώσει.

➤ Όταν η επιμέλεια ασκείται από τον ένα γονέα ή έχει γίνει κατανομή της μεταξύ των γονέων, οι αποφάσεις για την ονοματοδοσία του τέκνου, για το θρήσκευμα, για ζητήματα της υγείας του, εκτός από τα επείγοντα και τα εντελώς τρέχοντα, καθώς και για ζητήματα εκπαίδευσης που επιδρούν αποφασιστικά στο μέλλον του, λαμβάνονται από τους δύο γονείς από κοινού.

➤ Θεσπίζεται **μαχητό τεκμήριο 1/3 του χρόνου επικοινωνίας** με φυσική παρουσία του γονέα, με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο.

➤ Απαριθμούνται ενδεικτικά περιπτώσεις κακής άσκησης της γονικής μέριμνας όπως η μη καταβολή της διατροφής, ο μη σεβασμός στις δικαστικές αποφάσεις και τις συμφωνίες των διαζευγμένων γονέων και η διάρρηξη των σχέσεων του παιδιού με τον άλλον γονέα.

Σημειώνεται ότι οι νέες ρυθμίσεις τίθενται σε ισχύ την 16^η/09/2021.